

Abstrakt

Dieta a další režimová opatření jsou součástí léčby dyslipidemií, kde je cílem prostřednictvím modifikace lipidového a lipoproteinového metabolismu ovlivnit kardiovaskulární riziko a snížit riziko aterosklerotických komplikací.

Cílem této práce bylo zjistit význam diety v ovlivnění rizikových faktorů KVO u pacientů léčených statiny, tedy zhodnotit stravovací návyky těchto pacientů pomocí dotazníku a sledovat změny před a po edukaci u zvolených antropometrických a laboratorních parametrů.

Do výzkumu bylo zařazeno celkem 41 pacientů (věk 50 let $\pm$ 11, délka užívání statinů – déle než půl roku 88 % a do půl roku 12 %, kouření – 73 % ne a 27 % ano). Dotazník na stravovací návyky byl vyplněn pacientem před edukací a následně vyhodnocen. Sledované parametry - váha, obvod pasu, krevní tlak, celkový cholesterol, HDL-c, non-HDL-c, LDL-c, triglyceridy, glykémie, glykovaný hemoglobin u diabetiků byly hodnoceny před edukací a dále 2-3 měsíce po edukaci.

Pacienti převážně znají základní pravidla diety s omezením tuků, ale přes 30 % zařazuje do jídelníčku potraviny neodpovídající této dietě a přes 30 % pacientů nekonzumuje naopak potraviny, které by v rámci diety vhodné byly. Více než polovina pacientů má méně než 30 minut pohybové aktivity denně, jakoukoliv sportovní aktivitu v rozsahu větším než 60min týdně neprovozuje ani polovina dotázaných. Po edukaci se průměrně zlepšily všechny sledované laboratorní hodnoty kromě HDL-c. Pozitivně poklesl celkový cholesterol o 6,13 %, LDL-c o 10,41 %, triglyceridy o 9,80 % non-HDL-c o 6,56 %, glykémie o 3,72 %, glykovaný hemoglobin u 6 diabetiků o 5,51 %. Současně se snížila koncentrace HDL-c o 5,19 % u žen a o 1,68 % u mužů. Hmotnost a BMI poklesly průměrně o 1,40 %, obvod pasu žen o 0,28 %, mužů o 1,15 %. Hladina krevního tlaku průměrně poklesla u systolického o 2,10 %, u diastolického o 2,32 %.

Podle výsledků výzkumu je patrné, že dieta a další režimová opatření má význam v intervenci dyslipidemií i u pacientů léčených farmakoterapií. Pozitivní vliv diety a dalších režimových opatření na rizikové faktory KVO je patrný z výsledků výzkumu, který však současně dokumentuje nedostatečnou efektivitu edukace v oblasti režimových opatření u nemocných s metabolickými rizikovými faktory aterosklerózy.

Klíčová slova: dieta, ateroskleróza, rizikové faktory, dyslipidémie, statiny